מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להבין מהי מעורבות חברתית ואיך היא באה לידי ביטוי במעגלים שונים
- להכיר את תהליך הבחירות הדמוקרטי הכיתתי ואת תפקידי הנציגות
- לתרגל עזרה מכבדת, חסד ואחריות דרך דוגמאות וסיפורים
- לתכנן פעולה משותפת ולהציג רעיונות בבהירות ובכבוד

גרסת חנ״מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

חלק א׳ – פרק 1 • מה זה להיות מעורב/ת? – הכרת המושגים

1. א – לשים לב למה שקורה סביבי ולפעול כדי לעזור או לשפר
2. ב – לעזור מרצון בלי לקבל תשלום או פרס
3. א – לדאוג לדברים שבתפקידי ולעמוד במה שהבטחתי

חלק ב׳ – פרק 1 • מה זה להיות מעורב/ת? – זיהוי בדוגמאות

1. לא נכון – זו הגדרת התנדבות; אחריות קשורה לתפקיד שלי ולמה שהבטחתי
2. נכון – זו בדיוק הגדרת המעורבות

חלק ג׳ – פרק 1 • מה זה להיות מעורב/ת? – התאמה ויישום

1 – ד (אחריות)
2 – ג (התנדבות)
3 – ב (מעורבות)
4 – א (אחריות)

חלק ד׳ – פרק 1 • מה זה להיות מעורב/ת? – חשיבה ויישום

1. התנדבות

חלק ה׳ – פרק 2 • מעגלי המעורבות וחסד לזולת – מכירים את המושגים

1. ג – 6
2. ג – אני

חלק ו׳ – פרק 2 • מעגלי המעורבות וחסד לזולת – מיינו את המעשים למעגל הנכון

1 – ב (לשטוף ידיים ולדאוג לעצמי)
2 – ג (לעזור לחבר שנפלו לו הצבעים)
3 – א (לעזור לאח הקטן להתארגן)

חלק ז׳ – פרק 2 • מעגלי המעורבות וחסד לזולת – חושבים וכותבים

1. תשובה חופשית - התלבטות אם לעזור למישהו או לספר למישהו, בהתאם לסיפור
2. תשובה אישית, למשל לעזור לשכן מבוגר או להביא עיתון

חלק ח׳ – פרק 3 • מעורבות בבית, בשכונה ובכיתה – מה זוכרים?

1. ב – להתנהג יפה לשכנים ולעזור להם כשצריך
2. ב – הרגל שלה כאבה והיא לא יכלה להשקות

חלק ט׳ – פרק 3 • מעורבות בבית, בשכונה ובכיתה – מתרגלים

1. אבא
2. זרים

חלק י׳ – פרק 3 • מעורבות בבית, בשכונה ובכיתה – רמזור הבטיחות

1 – ב (ירוק – אפשר לעשות לבד)
2 – ג (צהוב – רק עם מבוגר)
3 – א (ירוק – בטוח כי מבוגר לידי)

חלק י״א – פרק 4 • מועצת תלמידים ונציגות – היכרות עם המושגים

- 1. א – לייצג את התלמידים ולעזור לשפר את בית הספר
- 2. א – מי שמדבר/ת ופועל/ת בשם הקבוצה
- 3. א – כדי שכולם יוכלו להצביע ולבחור בדרך הוגנת

חלק י״ב – פרק 4 • מועצת תלמידים ונציגות – תכונות של נציג/ה

- 1 – ב (שם/ה לב לרעיונות של אחרים)
- 2 – ג (עושה את מה שהבטיח/ה)
- 3 – א (מעז/ה לעמוד ולדבר מול הכיתה)

חלק י״ג – פרק 4 • מועצת תלמידים ונציגות – כרטיס מועמדות ונאום

- 1. לדוגמה: אחריות - כי נציג/ה צריך/ה לדאוג שיעשה את מה שהבטיח/ה לכיתה.

חלק י״ד – פרק 5 • דרך הבחירות בכיתה – מושגי יסוד

- 1. ב – לדאוג שהבחירות יהיו מסודרות והוגנות
- 2. ב – כל אחד מצביע בלי שאחרים רואים למי
- 3. ג – התיבה שאליה מכניסים את הפתקים

חלק ט״ו – פרק 5 • דרך הבחירות בכיתה – תרגול שלבים ותפקידים

- 1 – ד (מנהל/ת את מהלך הבחירות)
- 2 – א (מסמן/ת ברשימה את מי שהצביע/ה)
- 3 – ב (דואג/ת שאיש לא יגע בקלפי שלא כדין)
- 4 – ג (נותן/ת לכל תלמיד/ה פתק הצבעה אחד)

חלק ט״ז – פרק 5 • דרך הבחירות בכיתה – המשך ותרגול תהליך

- 1. דקה
- 2. מחיצה

חלק י״ז – פרק 6 • מתכננים פרויקט כיתתי – היכרות עם המושגים

- 1. א – מה אנחנו רוצים שיקרה בסוף
- 2. א – לחשוב מראש איך עושים דבר מה בשלבים
- 3. א – מטרה, צעדים, תפקידים ולוח זמנים

חלק י״ח – פרק 6 • מתכננים פרויקט כיתתי – תרגול השלבים

- 1. מטרה
- 2. לוח

כרטיס יציאה – מה לחפש

- תשובה טובה מראה הבחנה ברורה בין שימת לב ופעולה יזומה (מעורבות) לבין מילוי תפקיד קבוע (אחריות)
- תשובה טובה מזכירה הוגנות, שמירה על סדר, ושההצבעה הסודית מגנה על חופש הבחירה של כל תלמיד/ה
- תשובה טובה מתייחסת לאחד מהשלבים: מטרה, צעדים, תפקידים או לוח זמנים, ומסבירה את חשיבותו לתכנון מוצלח

טיפים להפעלה:

- אפשר לחלק את החוברת לשלוש מפגשים: פרקים 1-3 (מעורבות), פרק 4-5 (בחירות), פרק 6 (פרויקט וסיכום)
- לתלמידים מתקשים אפשר לצמצם את מספר הדוגמאות הנדרשות בכל תרגיל ולהוסיף בחירה מתוך רשימה סגורה
- לתלמידים מתקדמים אפשר להוסיף כתיבת נאום מורחב או תכנון פרויקט מפורט יותר עם שלבים נוספים
- מומלץ לשלב קריאה חוזרת של אחד הסיפורים (למשל הכדור שעל הגג) לפני תרגול הפרק המתאים כדי לחזק את ההבנה

חוברת תרגול – מעורבים ובוחרים

מעורבים ובוחרים – כיתה ד׳

· חנ״מ

תוכן החוברת

1. פרק 1 – מה זה להיות מעורב/ת?
2. פרק 2 – מעגלי המעורבות וחסד לזולת
3. פרק 3 – מעורבות בבית, בשכונה ובכיתה
4. פרק 4 – מועצת תלמידים ונציגות
5. פרק 5 – דרך הבחירות בכיתה
6. פרק 6 – מתכננים פרויקט כיתתי

שם: _____ כיתה: _____

יצרה: רוית ראש בן ישי

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בחוברת זו תתרגלו את כל מה שלמדתם על מעורבות חברתית ועל מועצת תלמידים. עברו על הפרקים לפי הסדר, ענו בעצמכם ואז בדקו מול התשובות המוצעות. בכל פרק תמצאו חיבור לסיפור או לפעילות שהכרתם בכיתה.

בנק מילים: לוח | זרים | מחיצה | התנדבות | דקה | מטרה | אבא

1 חלק א׳ – פרק 1 • מה זה להיות מעורב/ת? – הכרת המושגים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהי מעורבות חברתית?

א) לשים לב למה שקורה סביבי ולפעול כדי לעזור או לשפר

ב) לקבל כסף תמורת עבודה ג) לשחק לבד בהפסקה

2. מהי התנדבות?

א) לעשות משהו רק כשמכריחים אותי ב) לעזור מרצון בלי לקבל תשלום או פרס

ג) לדאוג רק לעצמי

3. מהי אחריות?

א) לדאוג לדברים שבתפקידי ולעמוד במה שהבטחתי

ב) לעזור לכל מי שפוגשים ברחוב ג) לשחק כדורגל בהפסקה

2 חלק ב׳ – פרק 1 • מה זה להיות מעורב/ת? – זיהוי בדוגמאות

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	אחריות היא לעשות דבר מרצון, בלי שום קשר לתפקיד שלי	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
2	מעורבות פירושה לשים לב למה שקורה סביבי ולפעול בעקבות זה	☐	☐

3 חלק ג׳ – פרק 1 • מה זה להיות מעורב/ת? – התאמה ויישום

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. להאכיל את הכלב שלי כל בוקר	___	**א.** אחריות
2. לעזור לגננת בגן של אח קטן פעם בשבוע	___	**ב.** מעורבות
3. לשים לב שילד יושב לבד ולהציע לשחק איתו	___	**ג.** התנדבות
4. לשטוף כלים כי זה התפקיד שלי בבית	___	**ד.** אחריות

4 חלק ד׳ – פרק 1 • מה זה להיות מעורב/ת? – חשיבה ויישום

השלימו את המילה החסרה.

1. לעזור מרצון, בלי לקבל תשלום או פרס, נקרא _____

5 חלק ה׳ – פרק 2 • מעגלי המעורבות וחסד לזולת – מכירים את המושגים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. כמה מעגלי מעורבות למדנו בשיעור?

א) 4 ב) 5 ג) 6

2. מהו המעגל הקרוב ביותר אליי?

א) קהילה ב) סביבה ג) אני

6 חלק ו' – פרק 2 • מעגלי המעורבות וחסד לזולת – מיינו את המעשים למעגל הנכון

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. אני	___	**א.** לעזור לאח הקטן להתארגן
2. כיתה	___	**ב.** לשטוף ידיים ולדאוג לעצמי
3. בית	___	**ג.** לעזור לחבר שנפלו לו הצבעים

7 חלק ז' – פרק 2 • מעגלי המעורבות וחסד לזולת – חושבים וכותבים

ענו בקצרה.

1. בסיפור 'המחברת של אורי' מאיה מתלבטת מה לעשות. תארו במילים שלכם מה הייתה ההתלבטות שלה.

2. כתבו דוגמה אחת למעשה חסד שאתם יכולים לעשות במעגל ה'קהילה' השבוע.

8 חלק ח' – פרק 3 • מעורבות בבית, בשכונה ובכיתה – מה זוכרים?

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהי 'שכנות טובה'?

(א) להתעלם מהשכנים (ב) להתנהג יפה לשכנים ולעזור להם כשצריך

(ג) לדבר רק עם המשפחה שלי

2. בסיפור 'הגינה של סבתא שולה', למה הערוגה שלה התייבשה?

(א) היא לא אהבה פרחים (ב) הרגל שלה כאבה והיא לא יכלה להשקות

(ג) לא היה מים בבניין

9 חלק ט' – פרק 3 • מעורבות בבית, בשכונה ובכיתה – מתרגלים

השלימו את המילה החסרה.

1. בשבת בבוקר השקו אדם ו_____ את הערוגה ועקרו עשבים

2. כלל בטיחות חשוב אומר: לא פונים לבד ל_____ ולא מבקשים מהם כסף

10 חלק י' – פרק 3 • מעורבות בבית, בשכונה ובכיתה – רמזור הבטיחות

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. לשטוף כלים בבית	___	**א.** ירוק – בטוח כי מבוגר לידי
2. להאכיל חתולי רחוב באישור הורה	___	**ב.** ירוק – אפשר לעשות לבד
3. לעזור לשכנה לשאת קניות כשאמא איתי	___	**ג.** צהוב – רק עם מבוגר

11 חלק י"א – פרק 4 • מועצת תלמידים ונציגות – היכרות עם המושגים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה התפקיד העיקרי של מועצת תלמידים?

(א) לייצג את התלמידים ולעזור לשפר את בית הספר

(ב) ללמד את התלמידים מתמטיקה (ג) להחליט מתי יהיה החופש הגדול

2. מיהו נציג/ה?

(א) מי שמדבר/ת ופועל/ת בשם הקבוצה (ב) מי שתמיד מקבל/ת ציונים הכי גבוהים

(ג) מי שהכי מצחיק/ה בכיתה

3. למה בכיתה עורכים בחירות לנציג/ה?

(א) כדי שכולם יוכלו להצביע ולבחור בדרך הוגנת

(ב) כדי לבחור את התלמיד/ה הכי חזק/ה (ג) כדי לקצר את ההפסקה

12 חלק י"ב – פרק 4 • מועצת תלמידים ונציגות – תכונות של נציג/ה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. מקשיב/ה	___	**א.** מעז/ה לעמוד ולדבר מול הכיתה
2. אחראי/ת	___	**ב.** שם/ה לב לרעיונות של אחרים
3. אמיץ/ה	___	**ג.** עושה את מה שהבטיח/ה

13 חלק י"ג – פרק 4 • מועצת תלמידים ונציגות – כרטיס מועמדות ונאום

ענו בקצרה.

1. כתבו תכונה אחת שחשובה לנציג/ה כיתתי, והסבירו בקצרה למה היא חשובה.

14 חלק י"ד – פרק 5 • דרך הבחירות בכיתה – מושגי יסוד

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה תפקידה של ועדת הבחירות?

(א) להצביע פעמיים (ב) לדאוג שהבחירות יהיו מסודרות והוגנות

(ג) לבחור מי ינצח מראש

2. מהי הצבעה סודית?

(א) מצביעים בקול רם (ב) כל אחד מצביע בלי שאחרים רואים למי

(ג) רק המורה מצביעה

3. מהי הקלפי?

א) הפתק עצמו ב) רשימת המועמדים ג) התיבה שאליה מכניסים את הפתקים

15 חלק ט"ו – פרק 5 • דרך הבחירות בכיתה – תרגול שלבים ותפקידים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. יו"ר הוועדה	___	**א.** מסמן/ת ברשימה את מי שהצביע/ה
2. רשם/ת	___	**ב.** דואג/ת שאיש לא יגע בקלפי שלא כדין
3. שומר/ת הקלפי	___	**ג.** נותן/ת לכל תלמיד/ה פתק הצבעה אחד
4. מחלק/ת פתקים	___	**ד.** מנהל/ת את מהלך הבחירות

16 חלק ט"ז – פרק 5 • דרך הבחירות בכיתה – המשך ותרגול תהליך

השלימו את המילה החסרה.

1. כל מועמד/ת נואם/ת עד _____ דקה לפני ההצבעה

2. בזמן ההצבעה הסודית, התלמיד/ה מסמן/ת מאחורי ה_____ כדי שאיש לא יראה

17 חלק י"ז – פרק 6 • מתכננים פרויקט כיתתי – היכרות עם המושגים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהי 'מטרה' בתכנון פרויקט כיתתי?

א) מה אנחנו רוצים שיקרה בסוף ב) רשימת התפקידים בלבד ג) שם הפרויקט

2. מהו 'תכנון'?

א) לחשוב מראש איך עושים דבר מה בשלבים ב) לעשות משהו בלי לחשוב

ג) לכתוב תעודה

3. מה כולל מתכנן הפרויקט הכיתתי?

(א) מטרה, צעדים, תפקידים ולוח זמנים (ב) רק מטרה (ג) רק תפקידים

18 חלק י"ח – פרק 6 • מתכננים פרויקט כיתתי – תרגול השלבים

השלימו את המילה החסרה.

1. לפני שמתחילים לעבוד צריך לבחור _____ לפרויקט – מה רוצים שיקרה בסוף

2. כדי לדעת מתי לעשות כל שלב בונים _____ זמנים

כרטיס יציאה

תן/י דוגמה למצב שבו הייתי מעורב/ת, לעומת מצב שבו רק מילאתי אחריות

הסבר/י בקצרה מה תפקידה של ועדת הבחירות ולמה חשוב שההצבעה תהיה סודית

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀